

Sygn. akt V U 1235/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania E. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 22 listopada 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 1235/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 listopada 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawczyni E. Ż. prawa do emerytury, wskazując w uzasadnieniu, iż wnioskodawczyni nie spełnia warunku wymienionego w art. 27 ustawy emerytalnej, gdyż przepis ten dotyczy osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. Wobec zatem braku podstaw do przyznania kolejnej emerytury, nie ma też zastosowania art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej (tj. ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem 24% kwoty bazowej obowiązującej w dacie nabycia prawa do świadczenia, jeżeli osoba po przyznaniu prawa do poprzedniej emerytury podlegała co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniom społecznym lub emerytalno-rentowym).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła E. Ż., domagając się jej zmiany poprzez przyznanie jej prawa do ustalenia emerytury stosownie do art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu wskazała, że po przejściu na emeryturę wcześniejszą, którą przyznano jej w marcu 2007 r. „według starego systemu emerytalnego na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej”, podlegała ubezpieczeniom społecznym przez ponad 30 miesięcy. A zatem, zdaniem wnioskodawczyni, ma ona prawo do przeliczenia świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego według starych zasad, a nie nowych. Emerytura bowiem, którą pobiera, mieści się w przedziale rozdziału 4 zatytułowanym „Ustalenie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e”. Zdaniem odwołującej, również w doktrynie podkreśla się, że przepisy art. 53 ustawy emerytalnej mają zastosowanie nie tylko do ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia

1949 r., ale również do ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r., którzy do dnia 31 grudnia 2008 r. spełnili warunki nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, do wcześniejszej emerytury. E. Ż. wskazała, że do ZUS wystąpiła z wnioskiem o przeliczenie emerytury w związku z ukończeniem 60 roku życia i przepracowaniem ponad 30 miesięcy w ramach stosunku pracy od czasu przyznania jej wcześniejszej emerytury. Emerytura, która została jej przyznana decyzją z dnia 29 lipca 2011 r., po uzyskaniu powszechnego wieku emerytalnego, nie jest nowym świadczeniem w stosunku do emerytury wcześniejszej, przyznanym po raz pierwszy, a odmienne stanowisko, jakie reprezentuje ZUS prowadzi do ustalenia, że w chwili nabycia prawa do „nowej” emerytury prawo do emerytury „wcześniejszej” wygasa. Jednakże obowiązujące przepisy nie dają podstaw do przyjęcia takiego założenia. Ponadto, sama ustawa emerytalna nie posługuje się pojęciem nowej emerytury, względnie nowego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Wnioskodawczyni E. Ż., ur. (...), od 1 lipca 2006 r. miała ustalone prawo do wcześniejszej emerytury (znak: (...)), na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej. Wypłatę tego świadczenia ubezpieczona podjęła od dnia 1 maja 2007 r.

Po osiągnięciu wieku emerytalnego, na wniosek ubezpieczonej, ZUS decyzją z dnia 29 lipca 2011 r. przyznał jej prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej od (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość tego świadczenia została ustalona według nowych zasad –tj. zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej.

Decyzją z dnia 9 sierpnia 2011 r. ZUS przeliczył emeryturę wcześniejszą wnioskodawczyni ustaloną na dotychczasowych zasadach i pobieraną przez nią jako świadczenie korzystniejsze, uwzględniając dodatkowy okres zatrudnienia na podstawie świadectwa pracy z dnia 22 lipca 2011 r. – od dnia 1 lipca 2011 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Od ww. decyzji E. Ż. wniosła odwołanie, domagając się przeliczenia wcześniejszej emerytury według starych zasad z uwzględnieniem części socjalnej przeliczanej emerytury według aktualnej stawki bazowej, tj. z 2011 r. Odwołanie skarżącej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 2 listopada 2011 r. zostało oddalone (sygn. akt V U 1145/11).

W dniu 24 października 2016 r. E. Ż. ponownie wniosła o przeliczenie jej wcześniejszej emerytury w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego i przepracowaniem 30 miesięcy po otrzymaniu tej emerytury, na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

Decyzją z dnia 22 listopada 2016 r. ZUS Oddział w L. odmówił wnioskodawczyni prawa do emerytury, wskazując w uzasadnieniu, iż nie spełnia ona warunku wymienionego w art. 27 ustawy emerytalnej, gdyż przepis ten dotyczy osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. Wobec zatem braku podstaw do przyznania kolejnej emerytury, nie ma też zastosowania art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej (tj. ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem 24% kwoty bazowej obowiązującej w dacie nabycia prawa do świadczenia, jeżeli osoba po przyznaniu prawa do poprzedniej emerytury podlegała co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniom społecznym lub emerytalno-rentowym).

/b e z s p o r n e, a nadto dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawczyni/

Sąd zważył:

Odwołanie nie jest zasadne.

W rozpoznawanej sprawie E. Ż. domagała się przeliczenia pobieranej emerytury przy zastosowaniu art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 887).

W myśl art. 53 ww. ustawy, znajdującym się w rozdziale 4 ustawy zatytułowanym: „Ustalenie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e”, emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
 - 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
 - 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych
- z uwzględnieniem art. 55.

Emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury (ust. 3).

W myśl zaś ust. 4 cyt. przepisu – przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Jak wynika z zapisów ustawy emerytalnej oraz z umieszczenia art. 53 w rozdziale odnoszącym się do świadczeń o których mowa w art. 27-50e ustawy, ww. przepis nie może mieć zastosowania do osób urodzonych po 1 stycznia 1949 r., które prawo do emerytury powszechnej nabyły na podstawie art. 24 – 26 powołanej ustawy.

Wnioskodawczyni zaś jest nie tylko osobą urodzoną po dniu 1 stycznia 1949 r. (co nie budzi wątpliwości), ale także uzyskała –zresztą na swój wniosek– prawo do emerytury powszechnej na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej. Na mocy bowiem decyzji z dnia 29 lipca 2011 r. ZUS przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej od dnia (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, a więc na nowych zasadach, której wysokość również ustalona została w myśl nowych zasad, tj. na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Wobec powyższego okoliczność ta wyklucza możliwość zastosowania do emerytury wnioskodawczyni powoływanego przez nią art. 53 ust. 4 ww. ustawy.

Stanowisko organu rentowego w tym względzie jest słuszne, a twierdzenia wnioskodawczyni – niezasadne, w szczególności w zakresie, w jakim ubezpieczona na poparcie swoich twierdzeń przywołuje orzeczenia Sądu Najwyższego (I UZP 3/06, I UZP 1/08 i I UZP 6/09).

Wskazać należy, że na tle stosowania art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej w przeszłości pojawiła się wątpliwość, czy opierając się na kwocie bazowej aktualnej w dniu złożenia wniosku o kolejną emeryturę można ustalić również podstawę wymiaru tego świadczenia. W uchwale z dnia 8 maja 2008 r. (I UZP 1/08, OSNP 2008, Nr 23–24, poz. 353) –na którą powołuje się wnioskodawczyni w niniejszej sprawie– Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że ubezpieczona, pobierająca wcześniejszą emeryturę, która po nabyciu do niej prawa podlegała przez co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, i po 1 lipca 2004 r. nabyła prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, ma prawo do ustalenia wysokości emerytury według kwoty bazowej z daty zgłoszenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury zarówno w zakresie tzw. części socjalnej, jak i części stażowej emerytury (art. 53 ust. 1 i 4 w zw. z art. 110 tej ustawy). Pogląd ten został oparty na założeniach, że kolejna emerytura (po uprzednio przyznanej emeryturze wcześniejszej) nie stanowi nowego świadczenia, a jedynie podlega obliczeniu na nowo (przeliczeniu) oraz że art. 53 ust. 4 ww. ustawy ma charakter przepisu szczególnego w stosunku do art. 110 tej ustawy, na mocy którego wysokość emerytury można obliczyć ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, jeżeli nowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzedniego.

Pogląd powyższy nie spotkał się z powszechną akceptacją w judykaturze Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 28 października 2008 r. (I UK 85/08, Legalis) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że zakres regulacji art. 53 ust. 3 i 4

ustawy emerytalnej obejmuje wyłącznie wysokość części socjalnej kolejnej emerytury, a konkretnie – dopuszczalność zastosowania aktualnej kwoty bazowej do ustalenia części socjalnej tego nowego świadczenia. Art. 53 ust. 4 nie dotyczy ustalenia na nowo podstawy wymiaru, lecz odnosi się tylko do zmiany kwoty bazowej w socjalnej części emerytury. W rezultacie ustalenie części socjalnej kolejnej emerytury według kwoty bazowej z chwili przejścia na to świadczenie nie jest możliwe, z wyjątkiem sytuacji określonej w tym przepisie. Przy przejściu z emerytury wcześniejszej na emeryturę powszechną nie ma zastosowania art. 21 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, a więc nie jest możliwe ustalenie podstawy wymiaru na nowo w myśl art. 15. Tymczasem zastosowanie aktualnej kwoty bazowej do ustalenia podstawy wymiaru kolejnej emerytury stanowiłoby ustalenie tej podstawy na nowo, co byłoby sprzeczne z art. 21 ust. 2 pkt 1 w zw. z ust. 1 pkt 1 ustawy. Natomiast art. 110 ustawy nie dotyczy ustalania podstawy wymiaru nowej (kolejnej) emerytury, lecz ponownego ustalenia (przeliczenia) wysokości świadczenia już przyznanego.

Wyżej wymienione sporne zagadnienie zostało rozstrzygnięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r. (I UZP 6/09, OSNP 2010, Nr 5–6, poz. 72), również przywołanej w odwołaniu przez skarżącą – którą przesądzono, że kwotę bazową obowiązującą w dacie złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej przez osobę mającą ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, która podlegała co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, uwzględnia się tylko do części socjalnej później ustalonej emerytury (art. 53 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 tej ustawy). W uchwale tej Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 53 ust. 3 i 4 odnosi się tylko do części socjalnej emerytury, na co wskazuje brzmienie ust. 1 pkt 1 tego artykułu.

W ww. orzeczeniach mowa jest o emeryturze z art. 27 ustawy emerytalnej jako kolejnym świadczeniu, którego część socjalna może zostać ustalona przy uwzględnieniu aktualnej kwoty bazowej, tj. z dnia złożenia wniosku. Przepis art. 27 stanowi zaś, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: 1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3; 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a. W rozpoznawanej sprawie zaś E. Ż. nie nabyła prawa do emerytury powszechnej na podstawie art. 27 ww. ustawy. Decyzją z dnia 29 lipca 2011 r. bowiem ZUS przyznał jej prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej (a więc na nowych zasadach), której wysokość również ustalona została w myśl nowych zasad, tj. na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Okoliczność powyższa sprawia, że wniosek o przeliczenie emerytury wnioskodawczyni przy zastosowaniu art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej nie zasługuje na uwzględnienie, a inne rozumienie przez ubezpieczoną zasad ustalania wysokości jej świadczenia nie znajduje oparcia w prawie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie nie było podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, wobec czego pozbawione uzasadnionych argumentów odwołanie E. Ż. podlegało oddaleniu, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.